

Магістр 2 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ КОМАНД

Анотація. Показано особливості двох типів управлінських команд та обґрунтовано найбільш прийнятний тип. Визначено внутрішні та зовнішні фактори формування управлінських команд.

Аннотация. Показаны особенности двух типов управленческих команд и обосновано наиболее приемлемый тип. Определены внутренние и внешние факторы формирования управленческих команд.

Annotation. The features of two types of management teams are revealed and the most suitable type is proved. Internal and external factors of forming management teams are defined.

Ключові слова: управлінська команда, ефективність, продуктивність, управлінські рішення.

У сучасній теорії та практиці менеджменту говориться про те, що єдиноособове лідерство не завжди є ефективним, тому вчені особливу увагу звертають на проблему дослідження формування управлінських команд.

У контексті менеджменту управлінську команду розуміють як групу представників вищого керівництва, що сумісними зусиллями здійснюють ефективне управління певною організацією.

Переваги управлінської команди в управлінні полягають у результативності, тобто в розробці й реалізації ефективних та правильних рішень. Якісне рішення визначається здатністю зробити організацію продуктивною. Багато вітчизняних і зарубіжних вчених визначають, що діяльність організації певним чином залежить від злагодженої та ефективної роботи управлінської команди.

Передумовою формулювання мети даної статті, її гіпотези і змісту стало вивчення й узагальнення досліджень таких відомих зарубіжних і вітчизняних вчених різних галузей науки, як М. Белбін, Д. А. Веттен, М. Геллерт, Р. Кропп, К. Фопель. Різні аспекти

діяльності команд вивчалися російськими дослідниками Т. Грабенко, А. Єгоршиним та ін. Вони показали, що формування управлінських команд на підприємстві є необхідною умовою життєдіяльності підприємства, але мало розкритими питаннями залишилися фактори формування управлінської команди, особливості управлінської команди.

Метою даної статті є порівняння типів управлінських команд та обґрунтування факторів, що впливають на ефективне їх функціонування.

Об'єктом є управлінська команда.

Предметом є фактори формування управлінської команди.

Управлінська команда – група людей, члени якої створюють верхівку управлінської піраміди компанії (група топ-менеджерів на чолі з генеральним директором або іншою посадовою особою, яка виконує його функцію) [1].

В управлінській команді, як правило, прийнятий більш неформальний стиль взаємодії порівняно зі звичайними ієрархічними відносинами "начальник – підлеглий".

У той же час можна виділити дві принципово різні управлінські команди:

1. Команда для допомоги першій особі в прийнятті та реалізації рішень.
2. Команда для прийняття рішень.

Особливості цих принципово різних команд наведено на рисунку.

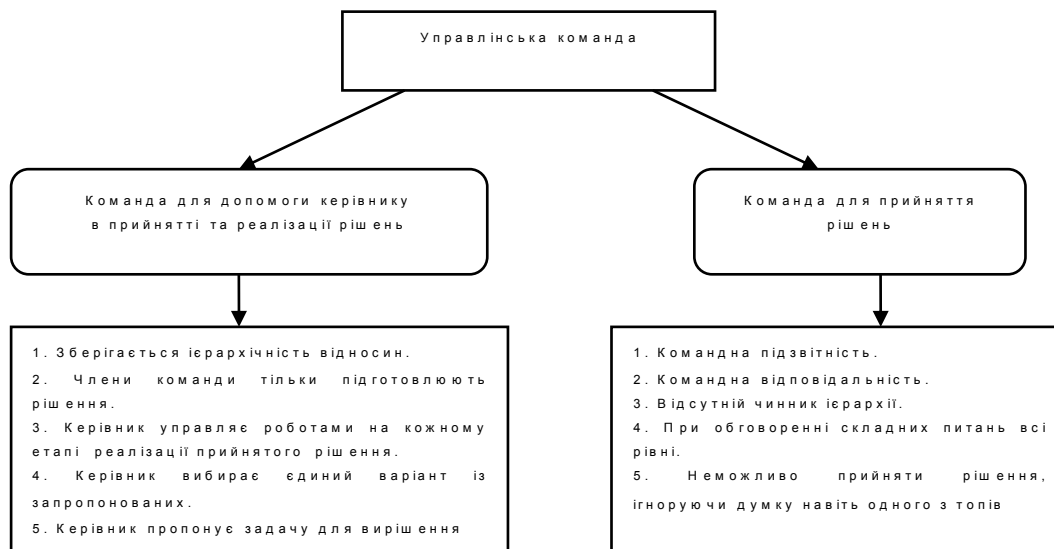

Рис. Особливості різних управлінських команд

Отже, особливістю команд для допомоги першій особі в прийнятті та реалізації рішень є те, що в них неминуче зберігаються ієрархічні відносини, але іноді корисно проводити тренінги, де головним завданням буде саме врівноваження всіх членів колективу, такі вправи в принципі корисні, але при реальній роботі управлінської команди учасники не повинні забувати про ієрархію. Команди для прийняття рішень дадуть змогу захистити інтереси власника від неправильних дій топ-менеджерів і від їх зловживань, але такі команди є складними в управлінні та рідко використовуються в Україні, тому ефективніше для організації буде використання команд першого типу.

Процес формування управлінської команди безпосередньо пов'язаний зі створенням оптимально комфортних умов для успішного функціонування кожного члена управлінської команди зокрема і всього колективу організації. На даний процес впливають внутрішні та зовнішні фактори. Перелік факторів, що впливають на ефективність роботи команди, наведено в таблиці.

Таблиця

Зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на ефективність діяльності команди

Фактори, що впливають на ефективність діяльності команди	Внутрішні чинники	Зовнішні чинники
1. Склад членів групи	+	
2. Групові норми, цінності	+	
3. Згуртованість	+	
4. Групова однотайність рішень	+	
5. Організаційна культура		+
6. Конфліктність	+	
7. Ролі членів групи	+	
8. Ресурси (фінансові)		+
9. Компетентність керівників		+
10. Планування робіт		+
11. Якість систем контролю		+

Автором було визначено, що на ефективність діяльності команди впливають як внутрішні, так і зовнішні фактори. До внутрішніх факторів було віднесено склад членів групи, адже ступінь подібності особливостей і точок зору, підходів, які вони проявляють при вирішенні проблем, впливає на управлінське рішення. Рекомендується, щоб група складалася з несхожих особистостей. Групові норми було також віднесено до внутрішніх факторів, оскільки вони сприяють підвищенню стійкості й стабільності групи. Згуртованість, групова одностайність рішень, конфліктність, соціальні ролі членів групи також є внутрішніми факторами впливу.

До зовнішніх факторів було віднесено організаційну культуру. Організаційна культура є важливим елементом в організації, адже вона згуртовує колектив та дає змогу кожному відчути себе частиною організації. Ресурси є одним із найважливіших аспектів командної роботи. Несвоєчасна забезпеченість сировиною, матеріалами зводить нанівець результативність роботи команди. Компетентність керівників, планування робіт, якість систем контролю є зовнішніми факторами, адже від вмінь, знань, навичок керівників, від того, наскільки якісною є система контролю та чи проводиться планування робіт, залежить результативність управлінських команд.

На основі викладеного можна зробити такі висновки. Теоретичне дослідження типів управлінських команд та факторів їх формування в умовах українських підприємств дозволить на практиці ефективно вирішувати ці питання.

Наук. керівн. Сасіна Л. О.

Література: 1. Шустерман Д. Управленческая команда / Шустерман Д. // Управление компанией. – 2003. – № 1. 2. Белбин М. Р. Команды менеджеров / Белбин М. Р. – М.: НИРРО, 2003. 3. Сафронов О. Б. Адаптация зарубежных технологий управления в российских компаниях / Сафронов О. Б. // Вестник СПбГУ. Сер. 8. – 2005. – Вып. 2. 4. Чанько А. Д. Управленческая команда как источник динамических способностей фирмы / Чанько А. Д. // Российский журнал менеджмента. – 2008. – № 1. 5. Белбин Л. Создание команды / Л. Белбин. – М.: Вершина, 2009.